Eques a Servitio Dei

Missa Mystica
Alexandrina

(Ἀναθεωρημένο Ἀλεξανδρινὸ Τυπικό)

❧ *Τρίτη ἔκδοση*

ΑΘΗΝΑ 2021

Eques a Servitio Dei

Missa Mystica Alexandrina

(Ἀναθεωρημένο Ἀλεξανδρινὸ Τυπικό)

demgpol@yahoo.gr

ISBN:

Θεολογία ~ Λειτουργική ~ Λειτουργικὰ κείμενα

Εἰσαγωγὴ

Προκειμένου νὰ ἀντιληφθεῖ ὁ ἀναγνώστης τὶ ἀκριβῶς κομίζει αὐτὸ τὸ βιβλίο, θὰ πρέπει προηγουμένως νὰ θέσουμε κάποιες θεμελιώδεις ἔννοιες. Κι αὐτὸ θὰ τὸ κάνουμε ὑπὸ τὴν παραδοσιακὴ μορφὴ τῆς «κατηχήσεως» ἤ ~ γιὰ νὰ μεταχειρισθοῦμε μία πιὸ σύγχρονη ἔκφραση ~ ὑπὸ μορφὴν Q&A.

Τὶ εἶναι ἡ ἐκκλησία;

Ἡ λέξη «ἐκκλησία» προέρχεται ἀπὸ τὴν λέξη «***ἔκκληση***». Ἡ ἐκκλησία εἶναι τὸ σύνολο τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρίνονται στὴν ἔκκληση τοῦ σαρκωθέντος Λόγου. Ἡ ἐκκλησία δὲν εἶναι ὁ κλῆρος. Δὲν εἶναι ἕνας ὀργανισμὸς μὲ δομή, βαθμούς, ἀξιώματα, μισθολόγιο, νομικὲς διατάξεις, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη προσυπογράφουν συγκεκριμένα δόγματα. Ἐκκλησία εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἐγκολπωθοῦν στὴν ζωή τους τὴν Ἀλήθεια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα, ἡ ἐκκλησία συγκροτεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τυπικῶς μὲν μπορεῖ νὰ ἀνήκουν σὲ ὁποιανδήποτε χριστιανικὴ ὁμολογία ἢ δόγμα, οὐσιαστικῶς ὅμως εἶναι **πνευματικῶς ὀρθόδοξοι**. Ἰδανικῶς, ἐκκλησία εἶναι ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα. Στὴν πράξη ὅμως ἡ ἐκκλησία ~ ἡ μία, ἑνιαία καὶ ἀδιαίρετη ~ συγκροτεῖται ἀπὸ τὸ ἑκάστοτε «ἐκκλησίασμα».

Σὲ τὶ ἔγκειται ἡ πνευματικὴ ὀρθοδοξία;

Πνευματικὴ ὀρθοδοξία εἶναι ἡ ἑκάστοτε ὀρθότερη ὀντολογικὴ τοποθέτηση τοῦ ἀνθρώπου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. «Ἑκάστοτε ὀρθότερη» σημαίνει τὴν βέλτιστη τοποθέτηση ποὺ τοῦ ἐπιτρέπει ἡ συνειδητότητά του σὲ δεδομένον χρόνο. Αὐτὴ ἡ τοποθέτηση ὁρίζει καὶ τὴν **σχέση** τοῦ ἀνθρώπου μὲ τον Θεό, ἡ ὁποία εἶναι ἐκείνη ποὺ προσδίδει ἐγκυρότητα καὶ ἰσχὺ στὸν λόγο του.

Σὲ τὶ ἔγκειται ἡ ἑνότητα τῆς ἐκκλησίας;

Ἔγκειται στὴν ἑνότητα τοῦ Προσώπου τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι Παρὼν σὲ κάθε τελουμένη Θεία Εὐχαριστία, «**μελιζόμενος καὶ μὴ διαιρούμενος**». Αὐτὴ ἡ ἀλήθεια κάνει τὸν Ρῶσσο ἱερέα καὶ θεολόγο Νικολάϊ Ἀφανάσιεφ νὰ συμπεράνει ὅτι «ἡ ἑνότητα καὶ ἡ πληρότητα [τῆς ἐκκλησίας] δὲν ἑδράζονται στὸ [ποσοτικὸ] σύνολο τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν, οὔτε στὴν συνομοσπονδία τους (κάτι ποὺ οὐδέποτε ὑπῆρχε [στὴν ἀρχέγονη ἐκκλησία]), **ἀλλὰ σὲ κάθε μία τοπικὴ ἐκκλησία**».[1]

Ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ἐκκλησίας;

Εἶναι ἡ πραγμάτωση τοῦ Θείου Θελήματος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως ὁρίζεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεῖο Λόγο: «**ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ**» [Ματθ. 6.33]. (Περισσότερα ἐπ' αὐτοῦ παρακάτω).

1 N. Afanasiev, *The Church of the Holy Spirit*, στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ συγγραφέως.

Σὲ τὶ ἀφορᾶ ἡ ἔκκληση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ὁ σαρκωθεὶς Λόγος κάλεσε τοὺς ἀνθρώπους νὰ συγκεντρώνονται καὶ νὰ προσφέρουν **ὁμαδικὴ λατρεία** στὸν Θεῖο Πατέρα, σύμφωνα μὲ τὸν μυστηριακὸ τύπο τὸν ὁποῖον μᾶς κληροδότησε κατὰ τὸν Μυστικὸ Δεῖπνο.

Τὶ σημαίνει «ὁμαδικὴ λατρεία»;

Ἡ λατρεία πρὸς τὸν Θεὸ νοεῖται ὡς ἡ **προσφορὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας** σ᾽ Ἐκεῖνον. Ἡ δὲ λατρεία αὐτὴ ὀφείλει νὰ γίνεται ὁμαδικῶς καὶ ὄχι ἀτομικῶς.

Τὶ εἶναι τὸ ἐκκλησίασμα;

Ἐκκλησίασμα εἶναι ἕνα σύνολο ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι προσέρχονται σ᾽ ἕναν ναὸ γιὰ νὰ προσφέρουν τὴν προαναφερθεῖσα ὁμαδικὴ λατρεία στὸν Θεό. Τὸ σύνολο αὐτὸ ἀνθρώπων ἀποτελεῖ ἐκκλησίασμα μόνον ἐφ᾽ ὅσον πληροῖ συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ νὰ ἔχει τὴν πρόθεση νὰ προσφέρει λατρεία στὸν Θεό. Τοῦτο δὲν εἶναι αὐτονόητο. Στὶς πλεῖστες τῶν περιπτώσεων οἱ ἄνθρωποι πηγαίνουν στὸν ναὸ γιὰ νὰ «παρακολουθήσουν τὴν Λειτουργία», σὰν νὰ ἦταν κάποιου εἴδους θέαμα. Ἄλλοι πάλι πηγαίνουν γιὰ νὰ προσευχηθοῦν. Ὅμως, ὁ Θεὸς καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ προσεύχονται ἀτομικῶς, κλεισμένοι στὸ «ταμιεῖον» τους: **«σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ»** [Ματθ. 6.6]. Ἡ Θεία Λειτουργία, λοιπόν, δὲν

εἶναι οὔτε θέαμα, οὔτε προσευχή. Εἶναι λατρεία, δηλαδὴ **προσφορὰ τοῦ ἑαυτοῦ στὸν Θεό**.

Ἡ δεύτερη προϋπόθεση εἶναι ἡ λατρεία αὐτὴ νὰ εἶναι ὁμαδική. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ σύνολο τῶν προσερχομένων ἀνθρώπων ὀφείλει νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἑνότητα. «**Ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό**» [Πράξ. 2.1], ἢ «**ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα**».[2] Θὰ πρέπει νὰ ἔχουν ἐπίγνωση ὅτι ἀποτελοῦν διαφορετικὰ μέλη τοῦ ἰδίου σώματος, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς αὐτῆς τῆς ὁμαδικῆς λατρείας;

Σκοπὸς τῆς ὁμαδικῆς λατρείας δὲν εἶναι ἡ ἀτομικὴ σωτηρία τοῦ κάθε ἀνθρώπου, διότι τότε δὲν θὰ καλοῦσε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν ἄνθρωπο σὲ **ὁμαδικὴ** λατρεία. Ἐξ ἄλλου, «**ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν**» [Μάρκ. 8.35]. Τοῦτο μᾶς λέγει ὅτι ἡ ἀτομικὴ ἐπιδίωξη τῆς πνευματικῆς σωτηρίας δὲν εἶναι λιγότερο ἐγωϊστικὴ ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ ἐπιδίωξη ἐγκοσμίων ἀγαθῶν, ὁπότε δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτελεῖ τὸν στόχο τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Σκοπὸς τῆς ὁμαδικῆς λατρείας δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὴν συγκρότηση τοῦ **Σώματος τοῦ Χριστοῦ** διὰ τοῦ ἐκκλησιάσματος. Τὸ λέγει ρητῶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «**Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους**» [Α´ Κορινθ. 12.27]· «**οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ**

2 Ἀρχαῖο Ἀλεξανδρινὸ Τυπικὸ (ἢ Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Μάρκου), στὴν εὐχὴ τοῦ Ἀσπασμοῦ.

σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστιν;» [Α΄ Κορινθ. 6.15].

Τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὁμαδικῆς (καὶ ὄχι ἁπλῶς ἀτομικῆς) λατρείας μᾶς δηλώνει ὁ Θεῖος Λόγος μὲ αὐτὰ τὰ λόγια: «**οὗ γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν**» [Ματθ. 18.20].

Ἐὰν λοιπὸν τὸ Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐπικεντρώνεται στὶς ἔννοιες τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο συμβαίνει ἀκριβῶς ἐπειδὴ σκοπός του εἶναι νὰ ἐμφανισθεῖ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ἐκκλησιάσματος, ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ μέν, ἀλλὰ κατὰ τρόπο πραγματικὸ καὶ ὄχι ἁπλῶς «συμβολικό». Καὶ τότε μέσα στὸ κάθε μέλος θὰ ρέει ἡ Χριστικὴ Ζωή, τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ συγκρότηση τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ ἰσοδυναμεῖ (ἢ ταυτίζεται) μὲ τὴν ἔλευση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία «**ἤγγικεν**». Καὶ τότε, πράγματι, ὁ ἄνθρωπος λυτρώνεται, ἀφοῦ μετέχει τῆς Θείας Ζωῆς. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ λύτρωση ἔρχεται ὡς ἀποτέλεσμα, ὡς συνέπεια.

Τὶ εἶναι λοιπὸν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ;

Τὴν ἀπάντηση μᾶς δίνει κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ κατηγορηματικὸ ὁ Ἰωάννης στὴν Ἀποκάλυψη: «**καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν**, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ» [Ἀποκ. 1.6].

Ποιὸς εἶναι ὁ ρόλος τῆς Ἀγάπης;

Ἡ Ἀγάπη εἶναι ἐκείνη ἡ δύναμη ἡ ὁποία ἑνώνει τὰ διαφορετικὰ μέλη ἢ κύτταρα σὲ ἕνα σῶμα. Ἐν προκειμένῳ, ἡ Ἀγάπη δὲν πρέπει νὰ θεωρεῖται ἁπλῶς ὡς συναίσθημα. Ἡ Ἀγάπη εἶναι ἡ **ἐπίγνωση** καὶ ἡ **συναίσθηση** ὅτι ὅλοι καλούμασθε νὰ συναποτελέσουμε μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἄρα δὲν νοεῖται μεταξὺ τῶν μελῶν νὰ ὑπάρχει ἀντιπαλότητα. Τὸ κάθε μέλος ~ ἀκριβῶς λόγῳ αὐτῆς τῆς ἐπιγνώσεως καὶ συναισθήσεως ~ σέβεται ὅλα τὰ ὑπόλοιπα μέλη τοῦ ἰδίου σώματος, ἀναγνωρίζει τὴν μοναδικότητα καὶ τὴν σημαντικότητά τους, συνδέεται μαζύ τους, παρέχοντάς τους τὴν ἰδιάζουσα καὶ μοναδικὴ προσφορὰ τῆς δικῆς του προσωπικότητος κατὰ περίπτωσιν καὶ δεχόμενο τὴν ἀντίστοιχη προσφορὰ τῶν ἄλλων.

Σὲ τὶ ἔγκειται λοιπὸν ἡ χριστιανικὴ ἀσκητική;

Στὴν **ὑπέρβαση τοῦ ἑαυτοῦ** διὰ τῆς ἀγάπης, διότι μόνον ἔτσι μπορεῖ νὰ συγκροτηθεῖ ἡ συλλογικὴ μονάδα, διὰ τῆς ὁποίας ~ ὑπὸ προϋποθέσεις ~ θὰ ἐμφανισθεῖ τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἢ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὶ δηλώνει τὸ σύμβολο τοῦ σταυροῦ;

Δηλώνει ἀκριβῶς τὴν διάχυση τοῦ *ἐγώ* (κεντρικοῦ σημείου) πρὸς πᾶσα κατεύθυνση (τὰ τέσσερα σκέλη). Σημαίνει τὴν ἀδιάκοπη προσφορὰ τοῦ ἑαυτοῦ (αὐτοῦ ποὺ εἴμασθε, αὐτοῦ ποὺ δυνάμεθα, αὐτοῦ ποὺ διαθέτουμε) πρὸς πᾶσα κατεύθυνση, σὲ μία πάντοτε

ἀνιδιοτελῆ, ἀγαθοποιὸ καὶ ἑνοποιὸ ἀλληλεπίδραση τοῦ ἑαυτοῦ μὲ τοὺς ἄλλους.

Ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν σύμβολο τῆς Ἀγάπης. Καὶ ἡ μοναδικὴ θυσία στὴν ὁποίαν μᾶς καλεῖ εἶναι αὐτὴ τῆς ἐγωκεντρικότητος. Γι' αὐτὸ ὁ σαρκωθεὶς Λόγος, λέγοντας: **«εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι»** [Ματθ. 16.24], σπεύδει νὰ προσθέσει: **«ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν»** [Ματθ. 11.30].

Γιατὶ ὑπάρχουν πολλὰ διαφορετικά τυπικὰ Θείας Λειτουργίας;

Ὁ Χριστὸς δὲν συνέταξε καμμία Θεία Λειτουργία. Στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο τέλεσε ἕναν **ὀλιγόλεπτο μυστηριακὸ τύπο**, τὸν ὁποῖον καὶ κληροδότησε στοὺς μαθητές του. Οἱ μαθητὲς καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν ἐπένδυσαν τὸν ἐν λόγῳ μυστηριακὸ τύπο μὲ προσευχές, ὕμνους, ψαλμούς, ἀναγνώσματα, κι ἔτσι δημιουργήθηκε ἡ Θεία Λειτουργία. Διαφορετικὲς κοινότητες δημιούργησαν διαφορετικὰ τυπικά (Ἀντιοχείας, Ἀλεξανδρείας, Ρώμης, καὶ ἀρκετὰ ἄλλα). Ἔτσι, κατ' ἀρχήν, ὅλες οἱ Θεῖες Λειτουργίες εἶναι γνήσιες καὶ ἔγκυρες, ἐφ' ὅσον βασίζονται στὸν μυστηριακὸ τύπο τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου.

Ποιὲς ἀνάγκες καλύπτει τὸ παρὸν τυπικό;

Τὸ ἀνὰ χεῖρας τυπικὸ ἀπευθύνεται σὲ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν νὰ συμμετέχουν ἐνεργητι-

κῶς στὴν Θεία Λατρεία κι ὄχι ἁπλῶς νὰ παρευρίσκονται ἐθιμοτυπικῶς στὴν τέλεση μίας ἱερουργίας. Ἔτσι, τὸ **ἀρχαῖο τυπικὸ** ποὺ μᾶς χρησίμευσε ὡς βάση μεταφράσθηκε στὴν καθομιλουμένη (πλὴν τῶν ἁγιογραφικῶν ἀναγνωσμάτων), ὥστε τὸ κείμενο νὰ εἶναι πλήρως κατανοητὸ ἀπὸ τοὺς πάντες. Ἐπιπροσθέτως, ὁρισμένες ἐκφράσεις του ἐπαναδιατυπώθηκαν, ὥστε νὰ ἀπηχοῦν μία **βαθύτερη, ἐσωτερικότερη πνευματικότητα** (τῆς ὁποίας ὅμως τὰ θεμέλια ἀνευρίσκονται στὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ στὴν πρακτικὴ τῆς ἀρχέγονης ἐκκλησίας). Καὶ τοῦτο, οὕτως ὥστε τὸ κάθε μέλος τοῦ ἐκκλησιάσματος νὰ μπορεῖ νὰ ταυτισθεῖ μὲ τὸν ἐκφραζόμενο λόγο, νὰ δύναται νὰ τὸν ἐγκολπωθεῖ, καθιστῶντας τον «δικό του»: μόνον ἔτσι τὸ τελούμενο τυπικὸ θὰ ἀποτελεῖ «ὄχημα» τῆς ὁμαδικῆς λατρείας τοῦ ἐκκλησιάσματος· καὶ μόνον τότε ἡ λατρεία θὰ εἶναι **ἀποτελεσματική**.

Ποῦ βασίζεται τὸ παρὸν τυπικὸ καὶ ποιὰ εἶναι τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά του;

Τὸ παρὸν τυπικὸ εἶναι κατ' οὐσίαν τὸ **ἀρχαῖο ἀλεξανδρινὸ τυπικό**, τὸ ὁποῖον:

(α) λόγῳ τῆς ἀρχαιότητός του ἀπηχεῖ κάποιες ἰδέες ποὺ ἦσαν ἀκόμη παροῦσες στὴν συνείδηση τῆς τότε ἀρχέγονης ἐκκλησίας· (π.χ. τὸ «**ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα**» τοῦ ἐκκλησιάσματος, ἢ τὴν διάκριση μεταξὺ «**θείας μεταλήψεως**» καὶ «**θείας κοινωνίας**»)· καὶ

(β) ἔχει μία δομὴ σαφέστατη καὶ λιτή, (ἐὰν ἐξαιρέσουμε τὶς μακροσκελεῖς δεήσεις).

Βασισθήκαμε λοιπὸν στὸ ἐν λόγῳ τυπικό, **διατηρῶντας αὐστηρῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως τὴν δομή του**, προκειμένου νὰ μὴ διακινδυνεύσουμε νὰ προσβάλουμε τὴν μυστηριακή του ἐγκυρότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα. Οἱ ἐπεμβάσεις ποὺ κάναμε ἀφοροῦν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς στὰ δύο τμήματα προσευχῶν.

Στὸ πρωτότυπο, οἱ δύο αὐτὲς μακροσκελεῖς ἀκολουθίες προσευχῶν περιέχουν αἰτήματα ἐφ' ὅλων τῶν ἀναγκῶν ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἐπίγεια ζωή του. Κατὰ τὴν γνώμη μας, τοῦτο ~ ἂν καὶ ἀνθρωπίνως κατανοητό ~ ἐν τούτοις ἀποκλίνει ἀπὸ τὰ ὅσα ἐντέλλεται ὁ Σαρκωθεὶς Λόγος. Διότι στὸ κατὰ Ματθ. λέγει: «Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί, δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν» [Ματθ. 6.7~8].

Καί: «μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; [...] οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν» [Ματθ. 6.31~33].

Ἔτσι, τὸ μὲν πρῶτο τμῆμα προσευχῶν, ἡ λεγομένη συναπτή ~ ἡ ὁποία περιλαμβάνεται στὸ

πρῶτο μέρος τῆς Θείας Λειτουργίας (στὴν λεγομένη λειτουργία τῶν Κατηχουμένων ἢ λειτουργία τοῦ Λόγου) ~ ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ μία + ἑπτὰ προσευχές, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν στὴν γενικὴ Ἀποκατάσταση τοῦ Παντός, δηλαδὴ στὴν ἐπιτέλεση τοῦ Θείου Θελήματος ἐν τῷ Παντί.

Τὸ δεύτερο τμῆμα προσευχῶν παρεμβάλλεται στὴν Ἁγία Ἀναφορά (δηλαδὴ στὸ δεύτερο μέρος τῆς Θείας Λειτουργίας, τὴν λεγομένη λειτουργία τῶν Πιστῶν ἢ λειτουργία τοῦ Πνεύματος) καὶ στὸ πρωτότυπο κείμενο ἐπαναλαμβάνει καὶ ἐπαυξάνει τὰ αἰτούμενα τῆς συναπτῆς. Αὐτὸ τὸ τμῆμα ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ μία προσευχὴ ἡ ὁποία ἑστιάζεται στὸν στόχο τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας: δηλαδὴ στὴν ἔλευση τῆς Θείας Βασιλείας καὶ τὴν συμμετοχὴ τοῦ ἀνθρώπου σ' αὐτήν.

Συμπέρασμα:

Τὸ βιβλίο τοῦτο δὲν κομίζει ἕνα νεωτεριστικὸ τυπικὸ ποὺ συντάχθηκε ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὴν (αὐθαίρετη) προαίρεση κάποιου. Εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀρχαῖο Ἀλεξανδρινὸ Τυπικό (ἡ Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Μάρκου), ἀναθεωρημένο καὶ βελτιστοποιημένο στὰ δύο τμήματα τῶν προσευχῶν του, ὥστε νὰ ἐκφράζει μία βαθύτερη καὶ ἐσωτερικότερη πνευματικότητα, πιὸ ἑστιασμένη στὴν οὐσία τοῦ ἀρχέγονου Χριστιανισμοῦ.

Πρακτικὰ θέματα

Προτεινόμενη διάταξη:

Ἑπτὰ κεριὰ πίσω, ποὺ συμβολίζουν τὰ 7 πνεύματα ἐνώπιον τοῦ Θρόνου τοῦ Θεοῦ.

Δύο κεριὰ ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτά, τὰ ὁποῖα συμβολίζουν τὴν Βασιλεία καὶ τὴν Ἱεροσύνη.

Ἀνάβονται ἀπὸ τὴν **ἄσβεστη λυχνία**.

Ἐπίσης, **δύο** κεριὰ ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἰκόνα (ἢ τὸ ἄγαλμα) τῆς Παναγίας.

Κι **ἄλλο ἕνα** γιὰ τὸν Φύλακα Ἄγγελο.

Ἐν συνόλῳ, 13.

Περὶ τῆς ὁμαδικῆς «Μυστικιστικῆς Προσευχῆς»:

Ἡ πρωτότυπη αὐτὴ προσευχή, ποὺ προτείνουμε νὰ λέγεται ἀμέσως πρὶν τὴν ἔναρξη τῆς Θείας Λειτουργίας, σκοπὸν ἔχει νὰ προετοιμάσει ψυχοπνευματικῶς τὸ ἐκκλησίασμα γιὰ τὴν ὀρθὴ συμμετοχή του στὴν Θεία Εὐχαριστία, βάσει τῶν ἀρχῶν οἱ ὁποῖες περιγράφηκαν στὴν Εἰσαγωγὴ τοῦ παρόντος.

Περὶ τοῦ Ἄρτου:

Ὁ Ἄρτος δύναται νὰ εἶναι εἴτε ἄζυμος (κατὰ προτίμησιν),[3] εἴτε ἔνζυμος.

Περὶ τῆς ἱερᾶς Προθέσεως:

Ἡ εὐχὴ τῆς Προθέσεως τελεῖται ὅπως περιγράφεται, ἐντὸς τῆς Θείας Λειτουργίας. Δὲν προηγεῖται αὐτῆς.

Περὶ τοῦ ὕδατος τῆς Θείας Μεταλήψεως:

Πρόκειται γιὰ κοινὸ νερὸ ποὺ ἔχει ἁπλῶς εὐλογηθεῖ. Δὲν εἶναι «ζέον».

Περὶ τῆς «Χερνιψίας»:

Ἡ «Χερνιψία» ἀπουσιάζει ἀπὸ τὸ Ἀλεξανδρινὸ Τυπικό. Θεωρήσαμε καλὸ νὰ τὴν προσθέσουμε στὴν κατάλληλη θέση της.

Περὶ τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως:

Πρόκειται γιὰ τὸ Ἀλεξανδρινὸ Σύμβολο Πίστεως.[4]

---

3 Πρβλ. Α Κορινθ. 5.8: «ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' **ἐν ἀζύμοις** εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας».

4 Ἐλήφθη ἀπὸ τὴν Βικιπαίδεια, ἀπὸ τὸ λῆμμα «Σύμβολο τῆς Πίστεως».

N.B. Μετὰ τὴν ἁφὴ τῶν Κεριῶν, ὁ ἱερέας ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν ναὸ καὶ εἰσέρχεται θυμιατίζοντας.

❧

Προετοιμασία γιὰ τὴν τέλεση
τῆς Missa Mystica Alexandrina

(Πρόταση)

Ἀφὴ τῶν Κεριῶν τῆς Ἁγ. Τράπεζας

- *Λαμβάνει φῶς ἀπὸ τὴν Ἄσβεστη Λυχνία.*

Χάρις ἡμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος,

καὶ ἀπὸ τῶν **ἑπτὰ πνευμάτων**, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ,

- *ὁ τελῶν ἀνάβει τὰ 7 πίσω κεριά*

καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

Τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς **βασιλείαν**,

- *ἀνάβει τὸ δεξιὸ ἐκ τῶν δύο ἐμπρὸς κεριῶν*

ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ,

- *καὶ τὸ ἀριστερό*

αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

- *Κατόπιν ἀνάβει τὰ δύο κεριὰ τοῦ Βωμοῦ τῆς Παναγίας*

Χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Εὐλογημένη Σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Ἀμήν.

- *Κατόπιν ἀνάβει ἕνα ἀκόμη κερὶ ἐπικαλούμενος τὸν φύλακα ἄγγελό του*

Ἅγιε Φύλακα Ἄγγελέ μου, *[ὄνομα]*, ἀδελφέ μου,

- *Φυσᾶ ἐλαφρὰ τὴν φλόγα τοῦ κεριοῦ*

ἑνώσου μαζύ μου τώρα καὶ βοήθει με, ὥστε νὰ τελέσουμε αὐτὴν τὴν ἱερουργία κατὰ τὸν πλέον θεάρεστο καὶ ἀποτελεσματικὸ τρόπο. Εὐχαριστῶ.

- *Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἱερουργίας, ἀφοῦ σβήσει ὅλα τὰ ὑπόλοιπα κεριὰ κατὰ τὴν ἀντίστροφη σειρά, σβήνει τελευταῖο τοῦ Φύλακα Ἀγγέλου λέγοντας*

Ἅγιε Φύλακα Ἄγγελέ μου, *[ὄνομα]*, ἀδελφέ μου,

Ἔσο συνεχῶς καὶ πάντοτε ἑνωμένος μαζύ μου. Ὁδήγει με· βοήθει με· προστάτευέ με· εὐλόγει με.

Ἀδελφέ μου *[ὄνομα]*, σὲ εὐχαριστῶ.

Μυστικιστικὴ Προσευχὴ

(Λέγεται ὁμαδικῶς)

Ἅγιε Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Ἐμμανουήλ,
Λόγε τοῦ Θείου Πατέρα μας,
Σὺ ὁ ὁποῖος εὐδόκησες νὰ γεννηθεῖς ὡς ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς,
Ἀδελφέ μας καὶ Θεέ μας,

Εὐδόκησε νὰ γεννηθεῖς μέσα στὴν καρδιά μας.
Κάτελθε σ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν ἀχειροποίητο σταυρό σου,
ἀναστήσου μέσα μας
καὶ ἀνάστησέ μας μὲ τὸ ἀναστάσιμο Φῶς Σου.

Ἰδοὺ ἐμεῖς, Ἀδελφέ μας καὶ Θεέ μας.
Ἂς γίνει κατὰ τὸ Θέλημα τοῦ Θείου Πατέρα μας.
Ἀμήν.

Ἡ Εἴσοδος

+ Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Ἂς σταθοῦμε γιὰ προσευχή.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (τρίς).

- **Ὁ Ἱ. λέγει τὴν εὐχὴ τῆς εἰσόδου & τοῦ θυμιάματος:**

Ι. Θεῖε Πατέρα μας, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ Σαρκωθέντος Λόγου Σου ἐξέλεξες τὴν δωδεκάφωτη λαμπάδα τῶν δώδεκα Ἀποστόλων καὶ τοὺς ἀπέστειλες σὲ ὅλον τὸν κόσμο γιὰ νὰ κηρύξουν καὶ νὰ διδάξουν τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας σου καὶ νὰ θεραπεύουν κάθε ἀσθένεια καὶ κάθε ἀδυναμία στὸν λαό, καὶ φύσηξες στὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ τοὺς εἶπες «Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον», τὸν Παράκλητο· καί, «ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφέωνται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε κεκράτηνται», εὐδόκησε νὰ γίνει ἔτσι καὶ σ' ἐμᾶς, τὰ παρόντα τέκνα σου, κατὰ τὴν εἴσοδο αὐτῆς τῆς ἱερουργίας· λύτρωσέ μας, Κύριε, ἀπὸ ἀρὰ καὶ κατάρα καὶ ἀπὸ ἀνάθεμα καὶ ἀπὸ δεσμὸ καὶ

ἀφορισμὸ καὶ ἀπὸ τὴν μερίδα τοῦ ἀντικειμένου, καὶ καθάρισε τὰ χείλη μας καὶ τὴν καρδιά μας ἀπὸ κάθε μολυσμὸ καὶ ἀπὸ κάθε ραδιουργία, ὥστε μὲ καθαρὴ καρδιὰ καὶ καθαρὴ συνείδηση νὰ σοῦ προσφέρουμε τὸ θυμίαμα τοῦτο ὡς ὀσμὴν εὐωδίας καὶ γιὰ τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτημάτων μας καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ σου·

μὲ τὴν χάρη καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μὲ τὸν ὁποῖον σὲ σένα ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν. Δ. Ὀρθοί.

Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων, καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας· σταυρωθείς τε, Χριστὲ ὁ Θεός, θανάτῳ θάνατον πατήσας, εἷς ὢν τῆς ἁγίας Τριάδος, συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι· σῶσον ἡμᾶς.

- **Γίνεται ἡ Εἴσοδος μὲ τὸ Εὐαγγέλιο.**
- **Θυμιάτισμα.**

Τὸ Τρισάγιο

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Ἂς σταθοῦμε γιὰ προσευχή.

Λ. Κύριε, ἐλέησον (τρίς).

Ι. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ συναιώνιος Λόγος τοῦ Ἀνάρχου Πατρός, ὁ ὁποῖος ἦλθες σ' ἐμᾶς χωρὶς καθόλου ἁμαρτίες γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ γένους μας·

ὁ ὁποῖος ἀπέστειλες τοὺς ἁγίους σου μαθητὲς καὶ ἀποστόλους νὰ κηρύξουν καὶ νὰ διδάξουν τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας σου, γιὰ τὴν ὁποίαν μᾶς εἶπες ὅτι «ἀπὸ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν»·

αὐτὸς καὶ τώρα, Δέσποτα, ἐξαπόστειλε τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθεια σου καὶ φώτισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας μας γιὰ τὴν κατανόηση τῶν θείων σου λογίων, καὶ ἀξίωσέ μας νὰ γίνουμε ἀκροατὲς αὐτῶν, καὶ ὄχι μόνον ἀκροατές, ἀλλὰ καὶ ποιητὲς τοῦ λόγου, ὥστε νὰ καρποφορήσει καὶ νὰ κάνει καρποὺς ἀγαθοὺς «ἀνὰ τριάκοντα

καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν», ὥστε νὰ καταξιωθοῦμε τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν·

Καὶ ἂς μᾶς προλάβουν οἱ οἰκτιρμοί σου, Κύριε·

Διότι Σὺ εἶσαι ὁ εὐαγγελισμός, ὁ σωτῆρας καὶ ὁ φύλακας τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας, Κύριε ὁ Θεός, καὶ σὲ σένα τὴν δόξα καὶ τὴν εὐχαριστία καὶ τὸν τρισάγιον ὕμνο ἀναπέμπουμε, στὸν Πατέρα καὶ στὸν Υἱὸ καὶ στὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ισχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς (τρίς).

Δόξα Πατρί καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Τὰ Ἀναγνώσματα

- **Ὁ Ἱερέας σφραγίζει τὸν λαὸ λέγοντας:**

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Προσοχή.

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα:

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου Πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ.

Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός.

Ἀλληλούϊα

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, δυνατοὶ ἰσχύϊ ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ·

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ·

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν Κύριον.

Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Ἀνάγνωση τοῦ Εὐαγγελίου

Δ. Κύριε, εὐλόγησε.

Ι. ✠ Ὁ Κύριος ἂς εὐλογήσει καὶ ἂς συνδιακονήσει μαζύ μας μὲ τὴν Χάρη του, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

- **Θέτει θυμίαμα πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου λέγοντας:**

Θυμίαμα προσφέρουμε ἐνώπιον τῆς ἁγίας σου δόξας ὁ Θεός, ποὺ μᾶς δέχεσαι στὸ ἅγιο καὶ ὑπερουράνιο καὶ νοερό σου θυσιαστήριο· ἀντικατάπεμψε σ' ἐμᾶς τὴν χάρη τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, διότι εἶσαι εὐλογημένος· περίβαλέ μας μὲ τὴν δόξα σου.

Κύριε, εὐλόγησε.

Ι. ✠ Ὁ Κύριος ἂς μᾶς εὐλογήσει καὶ ἂς μᾶς ἐνισχύσει καὶ ἂς μᾶς κάνει ἀκροατὲς τοῦ ἁγίου του Εὐαγγελίου, ὁ Ὢν εὐλογητὸς Θεός, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Δ. Ἂς σταθοῦμε· ἂς ἀκούσουμε τὸ ἅγιο Εὐαγγέλιο.

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους. Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν **τέκνα Θεοῦ γενέσθαι**, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ᾽ **ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν**. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.

Λ. Δόξα σὲ σένα, Κύριε.

Ἡ Συναπτή

Δ. Ἂς σταθοῦμε γιὰ προσευχή.

Θεῖε Πατέρα μας, Σὺ ὁ ὁποῖος ~ ἐν τῇ ἀρρήτῳ Σοφίᾳ Σου ~ γνωρίζεις ὅλες μας τὶς ἀνάγκες, ἐναποθέτουμε ὅλη μας τὴν ζωὴ στὰ Χέρια τῆς Θείας Προνοίας Σου. Σὺ ποὺ μεριμνᾶς γιὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ γιὰ τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, παράσχου μας ὅ,τι ἔχουμε ἀνάγκη προκειμένου νὰ ὑπηρετοῦμε τὸ Θεῖο Ἔργο Σου ἐπὶ τῆς γῆς. Δίδε μας **φώτιση**, **ἀγάπη** καὶ **δύναμη**, καθὼς καὶ αὐτάρκεια ἐν τῷ κόσμῳ, ὥστε νὰ πορευόμασθε διαχέοντας γύρω μας τὶς δικές Σου εὐλογίες καὶ δίδοντας ἀγαθὴ μαρτυρία γιὰ τὴν Ἁγιότητά Σου·

μὲ τὴν χάρη καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μὲ τὸν ὁποῖον σὲ σένα ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Δ. Ἄρχισε:

Στίχος (Ψαλμός 22)

Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει. Εἰς τόπον χλόης, ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με, τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν. Ὡδήγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ᾽ ἐμοῦ εἶ· ἡ ράβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὗταί με παρεκάλεσαν. Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν, ἐξεναντίας τῶν θλιβόντων με· ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον με ὡσεὶ κράτιστον. Καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξει με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ Κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

+ Ἐλέησέ μας, Κύριε.

Δόξα Πατρί καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

+ Ἐλέησέ μας, Κύριε.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

+ Ἐλέησέ μας, Κύριε.

Προσευχές

Θεῖε Πατέρα μας, ἀπὸ τὸν Ὁποῖον ἀπορρέουν ὅλες οἱ σοφές διδαχές, οἱ ἀγαθὲς ὁδηγήσεις καὶ τὰ δίκαια ἔργα, δῶσε μας ἐκείνην τὴν Εἰρήνη τὴν ὁποίαν ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ δώσει, οὕτως ὥστε οἱ καρδιές μας νὰ εἶναι πρόθυμες νὰ ὑπακούουν στὶς Ἐντολές Σου· καί, προστατευόμενοι ἀπὸ σένα ἀπὸ τὸν φόβο κάθε κακοῦ, νὰ δυνάμεθα κατὰ τὴν μὲν ἡμέρα νὰ ἐκτελοῦμε τὸ ἅγιο Θέλημά Σου μὲ χαρὰ καὶ ἱλαρότητα, κατὰ δὲ τὴν νύχτα νὰ κυλοῦμε στὴν ἀνάπαυση καὶ τὴν ἡσυχία.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Πατέρα μας Παντοδύναμε καὶ Αἰώνιε, ποὺ δημιούργησες τὸν Οὐρανὸ καὶ τὴν Γῆ μὲ τάξη καὶ μέτρο, Σὲ παρακαλοῦμε νὰ προστατεύεις τὸν πλανήτη μας ἀπὸ τὴν βία τῆς Γῆς, ὁ δὲ φλοιός του νὰ διατηρεῖ τὴν εὐεργετική του σταθερότητα.

Σὺ ποὺ εὐλόγησες τὰ γήϊνα Ὕδατα, φύλαγέ μας ἀπὸ τὴν βία τῶν ὑδάτων.

Σὺ ποὺ ἁγίασες τὸ στοιχεῖο τοῦ Ἀέρα κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, φύλαγε τοὺς τόπους κατοικίας τῶν πλασμάτων Σου ἀπὸ τὴν βία τοῦ ἀνέμου.

Σὺ ποὺ ἐμφανίσθηκες στὸν Μωϋσῆ ὑπὸ τὴν μορφὴ τῆς φλεγομένης βάτου, προστάτευε ὅλη τὴν φύση ἀπὸ τὸ ὑπόγειο πῦρ καὶ ἀπὸ τὶς πυρκαϊὲς λόγῳ καταιγίδων.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Κύριε, Σὺ ποὺ δημιούργησες τὶς ἀγγελικὲς καὶ τὶς ἀνθρώπινες ἱεραρχίες σὲ τέλεια ἁρμονία, δῶσε στὴν ζωή μας νὰ προστατεύεται ἀπὸ ἐκείνους ποὺ Σὲ ὑπηρετοῦν στὸν Οὐρανό.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Αἰώνιε καὶ Παντοδύναμε Θεέ, Δημιουργὲ τοῦ Σύμπαντος, ἔκτεινε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀγαθότητός Σου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ χρονικοῦ μας κόσμου, οὕτως ὥστε ὅλοι, τρεφόμενοι διὰ τῶν

δωρεῶν Σου, νὰ μποροῦμε νὰ Σὲ εὐχαριστοῦμε καὶ νὰ ἀναζητοῦμε μὲ μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη τὸν Ἄρτο τῆς Αἰωνίας Ζωῆς. Δίδε στὰ δημιουργήματά Σου: τοὺς ἀνθρώπους, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά, τὴν τροφὴ τὴν ὁποίαν χρειάζονται. Προστάτευέ τα ἀπὸ τὴν δίψα, τὴν πεῖνα, τὴν ἀνέχεια καὶ τὸν θάνατο.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Παντοδύναμε καὶ Αἰώνιε Θεέ, Δημιουργὲ καὶ Φύλακα ὅλων τῶν ὄντων, παράσχου στὶς ψυχὲς ὅλων τῶν δημιουργημάτων Σου τὴν τελικὴν ἀπελευθέρωση καὶ τὴν ἐπάνοδο στὸ ἀρχέγονο Πλήρωμα.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Εὐδόκησε, Θεῖε Πατέρα μας, ἐν τῇ προοπτικῇ τοῦ σεβασμοῦ τὸν ὁποῖον μίαν ἡμέραν ὁλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα θὰ Σοῦ προσφέρει στὴν Οὐράνια Πολιτεία Σου, τὰ δημιουργήματά Σου νὰ παραμένουν ἑνωμένα διὰ τῶν δεσμῶν τῆς Ἀγάπης.

Μὴ ἐπιτρέψεις, Πατέρα μας, ἡ διχόνοια τῶν πνευμάτων καὶ ἡ κακία τῶν καρδιῶν νὰ χωρίζουν ἐκείνους ποὺ ἀνήκουν σὲ μία καὶ μόνην οἰκογένεια· οὕτως ὥστε ὅλοι νὰ δύνανται νὰ συναντιοῦνται ἐντὸς τοῦ κοινοῦ Οὐρανίου Ναοῦ καὶ ~ ἑνωμένοι ὑπὸ τὴν αὐθεντία ἑνὸς καὶ μόνου Πατέρα, Σοῦ, τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ ~ νὰ παραμένουν ἐκεῖ αἰωνίως κάτω ἀπὸ τὴν ἱερή Σου Σκέπη.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Παντοδύναμε Θεέ, Δημιουργὲ καὶ Προστάτη ὅλης τῆς Δημιουργίας, ἐξάγνισε τὴν ψυχὴ τῆς Γῆς ἀπὸ τὸν φόβο, τὴν ἀνέχεια, τὴν βία, τὸ μῖσος καὶ τὴν ὀργὴ ποὺ τὴν κηλιδώνουν καὶ τὴν ἀμαυρώνουν. Κατάλυσε τὴν ἀκτινοβολία τοῦ κακοῦ, διὰ τοῦ θαυμαστοῦ Σου Φωτός.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε. Ἀμήν.

Μὲ τὴν χάρη καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μὲ τὸν ὁποῖον σὲ σένα ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Καὶ μὲ τὶς εὐλογίες, τὴν βοήθεια καὶ τὴν προστασία τοῦ ἁγίου [*ἤ:* τῆς ἁγίας / τῶν ἁγίων] ____ , δεόμασθε, Κύριε, ἡ ἐκκλησία μας αὐτὴ νὰ εἶναι πάντοτε ἄξια νὰ σὲ ὑπηρετεῖ κατὰ τρόπον θεάρεστο.

Λ. Ἀμήν.

Ἀπόλυση τῶν Κατηχουμένων

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Δεῖτε μήπως παραμένει κάποιος κατηχούμενος.

Δ. Ὅλοι σας καλεῖσθε νὰ μεταλάβετε. Ὅσοι ὅμως δὲν προτίθενται νὰ μεταλάβουν ἂς ἀποχωρήσουν τώρα, ὥστε νὰ μὴ προσβάλουν Ἐκεῖνον ποὺ τοὺς προσκαλεῖ.

Ἡ Εἴσοδος τῶν Δώρων

- **Τοποθετεῖται ὁ Ἄρτος στὸ δισκάριο, ὁ δὲ οἶνος τὸ Ποτήριο, ὅπου προστίθεται ὕδωρ μὲ τὴν φράση:**

«Σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχαία παράδοση, προσθέτουμε ὕδωρ σ' αὐτὸν τὸν οἶνο, παρακαλῶντας σε, Θεῖε Πατέρα μας, νὰ παραμένουμε γιὰ πάντα ἐν Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν».

«Οἱ τὰ χερουβεὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι τὸν τρισάγιον ὕμνον προσάδοντες, πᾶσαν νῦν βιωτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν, ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων ὑποδεξόμενοι, ταῖς ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον τάξεσιν».

Ἀλληλούϊα.

- **Ι. Τοποθετεῖ θυμίαμα στὴν εἴσοδο καὶ εὔχεται:**

Κύριε ὁ Θεὸς μας, ποὺ δὲν ἔχεις καμμίαν ἀνάγκη καὶ δεσπόζεις σὲ ὅλη τὴν κτίση, δέξου τὸ θυμίαμα τοῦτο ποὺ σοῦ προσφέρεται ἀπὸ ἀδύναμο χέρι, καὶ ἀξίωσε ὅλους ἐμᾶς τῆς εὐλογίας σου· διότι σὺ εἶσαι ὁ ἁγιασμός μας καὶ σοῦ ἀναπέμπουμε τὴν δόξα καὶ τὴν εὐχαριστία, σ' Ἐσένα, τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων· ἀμήν.

- **Καὶ εἰσέρχονται τὰ ἅγια στὸ θυσιαστήριο καὶ εὔχεται ὡς ἑξῆς:**

Ἅγιε ὕψιστε, φοβερέ, ὁ ἀναπαυόμενος στοὺς ἁγίους, Κύριε, αὐτὸς ἁγίασέ μας καὶ **ἀξίωσέ μας τῆς φοβερᾶς ἱερωσύνης** καὶ ὁδήγησέ μας στὸ τίμιο θυσιαστήριό σου μὲ ὅλη μας τὴν συνείδηση ἀγαθή, καὶ καθάρισε τὶς καρδιές μας ἀπὸ κάθε μολυσμό· διῶξε ἀπὸ ἐμᾶς κάθε πονηρὴ αἴσθηση, ἁγίασε τὸν νοῦ καὶ τὴν ψυχή μας καὶ ἀξίωσέ μας νὰ ἐπιτελοῦμε τὴν λατρεία τῶν ἁγίων πατέρων μας, ἐξευμενίζοντας μὲ σεβασμὸ τὸ πρόσωπό σου διὰ παντός· διότι σὺ εἶσαι ποὺ εὐλογεῖς καὶ ἁγιάζεις τὰ σύμπαντα καὶ σοῦ ἀναπέμπουμε τὴν δόξα καὶ τὴν εὐχαριστία, σ’ ἐσένα τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων· ἀμήν.

- **Θυμιάτισμα.**

Ἡ Χερνιψία

- **Ὁ ἱερέας πλένει τὰ χέρια του σὲ μία παρακείμενη λεκάνη λέγοντας:**

Νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, Κύριε, τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς αἰνέσεώς σου καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.

Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου.

Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην· λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με. Ὁ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι· ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε, Κύριε.

Ὁ Ἀσπασμός

Ι. Θεῖε Πατέρα μας, Δέσποτα Κύριε Παντοκράτορα, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐπίβλεψε ἐπὶ τὴν ἐκκλησία σου καὶ ἐφ’ ὅλον τὸν λαό σου καὶ ὅλο τὸ ποίμνιό σου, καὶ σῶσε ὅλους ἐμᾶς, τὰ ἀδύναμα τέκνα σου, τὰ θρέμματα τῆς ποίμνης σου, καὶ δώρησέ μας τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν βοήθειά σου, καὶ κατάπεμψέ μας τὴν δωρεὰ τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, ὥστε μὲ καθαρὴ καρδιὰ καὶ ἀγαθὴ συνείδηση νὰ ἀσπασθοῦμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ἅγιο φίλημα,

ὄχι μὲ δόλο, ὄχι μὲ ὑποκρισία, ὄχι μὲ πονηρὴ ἐπιθυμία, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἄμωμο καὶ ἄσπιλο, μὲ μία ψυχή, μὲ τὸν σύνδεσμο τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ὡς ἕνα σῶμα καὶ ἕνα πνεῦμα, μὲ μία πίστη, καθὼς κληθήκαμε σὲ μίαν ἐλπίδα τῆς κλήσεώς μας, ὥστε νὰ φθάσουμε ὅλοι στὴν θεία καὶ ἀπέραντη στοργή· ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Χριστῷ Ἰησοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον εἶσαι εὐλογητὸς μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Δ. Ἀσπασθεῖτε οἱ μὲν τοὺς δέ.

Καὶ δίδεται ὁ ἀσπασμός.

- **Ἔπειτα τοποθετεῖ θυμίαμα λέγοντας:**

Θυμίαμα προσφέρεται στὸ Ὄνομά σου· ἂς ἀναληφθεῖ, σὲ παρακαλοῦμε, ἀπὸ τὰ πενιχρά μας χέρια στὸ ὑπερουράνιο θυσιαστήριό σου ὡς ὀσμὴ εὐωδίας, γιὰ εὐμένεια πρὸς ὅλον τὸν λαό σου· διότι σοῦ ἁρμόζει κάθε δόξα, τιμή, προσκύνηση καὶ εὐχαριστία, στὸν Πατέρα καὶ στὸν Υἱὸ καὶ στὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Τὸ Ἀλεξανδρινὸ Σύμβολο Πίστεως

Δ. Ἂς σταθοῦμε κι ἂς προσφέρουμε.

- Σφραγίζει τὰ δισκάρια καὶ τὰ ποτήρια λέγοντας:

Πιστεύομεν εἰς Πατέρα Κύριον.
Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν,
τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ μονογενῆ,
γεννηθέντα ἐκ τοῦ Ὄντος Πατρός,
✠ ἐπιδημήσαντα τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων,
✠ σταυρωθέντα καὶ ἀποθανόντα,
ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν,
ἀναληφθέντα ἐν οὐρανοῖς,
καθήμενον ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης.
✠ Ἓν Πνεῦμα Ἅγιον ὁμολογοῦμεν,
τὸ κινῆσαν τούς τε τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἁγίους ἀνθρώπους καὶ τοὺς τῆς Καινῆς παιδευτὰς θείους.
Εἰς μίαν καὶ μόνην καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν.
Εἰς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν.
Ἀμήν.

Ἡ Εὐχὴ τῆς Προθέσεως

Δ. Ἂς σταθοῦμε γιὰ προσευχή.

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Ι. Δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ, Κύριε, ὁ συνάναρχος Λόγος τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὁ Μέγας Ἀρχιερέας, ὁ ἄρτος ποὺ κατῆλθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἀνέστησε ἀπὸ τὴν φθορὰ τὴν ζωή μας, σὺ ποὺ ἔδωσες τὸν ἑαυτό σου ὡς ἄμωμον ἀμνὸ ὑπὲρ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου· δι᾽ ἐσοῦ δεόμεθα καὶ παρακαλοῦμε τὸν Θεῖο Πατέρα μας:

Φιλάνθρωπε, Κύριε καὶ Θεέ μας, ἐπίφανε τὸ πρόσωπό σου **ἐπὶ τὸν ✠ ἄρτον τοῦτον** καὶ **ἐπὶ τὸ ✠ ποτήριο τοῦτο**, τὰ ὁποῖα ἡ Παναγία Τράπεζα ὑποδέχεται δι᾽ ἀγγελικῆς λειτουργίας καὶ ἀρχαγγελικῆς χοροστασίας καὶ ἱερατικῆς ἱερουργίας γιὰ τὴν δική σου δόξα καὶ ἀνακαινισμὸ τῶν ψυχῶν μας· μὲ τὴν χάρη καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μὲ τὸν ὁποῖον σὲ σένα ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων. Λ. Ἀμήν.

Ἡ Ἁγία Ἀναφορά

- **Σφραγίζει τὸν λαὸν λέγοντας:**

✠ Ὁ Κύριος μὲ ὅλους σας.

Λ. Καὶ μὲ τὸ πνεῦμα σου.

Ι. Ἂς ἐξυψώσουμε τὶς καρδιές μας.

Λ. Ἔχουμε πρὸς τὸν Κύριον.

Ι. Ἂς προσφέρουμε εὐχαριστία στὸν Κύριο.

Λ. Ἄξιο καὶ δίκαιο.

Δ. Πετάσατε.

Ἀληθῶς εἶναι ἄξιο καὶ δίκαιο, ὅσιο καὶ πρέπον καὶ ἐπωφελές γιὰ τὶς ψυχές μας, ὁ Ὢν Δέσποτα Κύριε Θεέ, Πατέρα Παντοκράτορα, νὰ σὲ αἰνοῦμε, νὰ σὲ ὑμνοῦμε, νὰ σὲ εὐχαριστοῦμε, νὰ σὲ ὁμολογοῦμε νυχθημερὸν μὲ ἀκατάπαυστο στόμα καὶ ἀσίγητα χείλη καὶ ἀσιώπητη καρδιά, Ἐσένα ποὺ δημιούργησες τὸν οὐρανό, τὴν γῆ, τὶς θάλασσες, τὶς πηγές, τοὺς ποταμούς, τὶς λίμνες καὶ ὅλα ὅσα ἐμπεριέχονται σ’ αὐτά, Ἐσένα ποὺ δημιούργησες τὸν ἄνθρωπο κατὰ τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ὁμοίωσή σου, στὸν ὁποῖον καὶ χάρισες τὴν ἀπόλαυση στὸν παράδεισο·

κι ὅταν ὑπέπεσε σὲ παράβαση δὲν τὸν περιφρόνησες, οὔτε τὸν ἐγκατέλειψες, ἀγαθέ, ἀλλὰ πάλι τὸν ἀνακάλεσες διὰ νόμου, τὸν παιδαγώγησες διὰ προφητῶν, τὸν ἀνέπλασες καὶ τὸν ἀνακαίνισες διὰ τοῦ φρικτοῦ καὶ ζωοποιοῦ καὶ οὐρανίου μυστηρίου τούτου· ἔκανες τὰ πάντα + **διὰ τῆς Σοφίας σου**, τοῦ φωτός τοῦ ἀληθινοῦ, τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου σ' Ἐσένα, μαζὺ μ' ἐκεῖνον καὶ μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, μὲ εὐχαριστία προσφέρουμε αὐτὴν τὴν λογικὴ καὶ ἀναίμακτη λατρεία, τὴν ὁποίαν σοῦ προσφέρουν, Θεῖε Πατέρα μας, ὅλα τὰ ἔθνη ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ μέχρι δυσμῶν, ἀπὸ βορρᾶ καὶ μέχρι νότου, διότι μεγάλο τὸ ὄνομά σου σὲ ὅλα τὰ ἔθνη· καὶ σὲ κάθε τόπο προσφέρεται θυμίαμα στὸ ἅγιο ὄνομά σου καὶ θυσία καθαρή, ἐπιθυσία καὶ προσφορά.

Συγκεντρωθήκαμε λοιπὸν ἐδῶ, ἐμεῖς τὰ τέκνα σου, ἑνωμένα διὰ τῶν δεσμῶν τῆς Ἀγάπης, «ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό», γιὰ νὰ σοῦ προσφέρουμε τὴν ὁμαδικὴ λατρεία τὴν ὁποίαν μᾶς ὅρισες διὰ τοῦ Υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ.

Παράσχου μας τὴν συναίσθηση καὶ τὴν ἐπίγνωση ὅτι εἴμασθε ζῶντες ναοί Σου καὶ μέλη τοῦ ἑνὸς Σώματος τοῦ Υἱοῦ Σου καὶ Θείου Ἀδελφοῦ ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, οὕτως ὥστε ἡ ζωή Σου νὰ ρέει ἀπροσκόπτως μέσα μας, καὶ νὰ ἐμφανισθεῖ ἐπὶ τῆς γῆς ἡ Θεία Σου Βασιλεία. Κατάστησέ μας ἀξίους φορεῖς καὶ κομιστὲς τῆς Βασιλείας Σου, ἀληθῶς + Θεοφόρους, ἀληθῶς + Χριστοφόρους, ἀληθῶς + Πνευματοφόρους.

Διότι Σύ, Κύριε, μᾶς συνέστησες νὰ ζητοῦμε πρῶτα τὴν Βασιλεία Σου καὶ τὴν Δικαιοσύνη σου, καὶ Σὺ θὰ καλύψεις ὅλες τὶς ἄλλες μας ἀνάγκες.

Διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐμμανουήλ, τοῦ Θείου Λόγου, καὶ διὰ τοῦ Θείου Παρακλήτου, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παράσχου Πάτερ Ἅγιε.

Ἀμήν.

Ὁ Χαιρετισμὸς πρὸς τὴν Θεοτόκο

Ἐξαιρέτως τῆς παναγίας, ἀχράντου, εὐλογημένης, δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου, ὅτι ἔτεκες σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Λ. Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς μακαρίζειν σε τὴν Θεοτόκον, τὴν ἀειμακάριστον καὶ παναμώμητον καὶ μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβεὶμ καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν.

Συνέχεια τῆς Ἁγίας Ἀναφορᾶς

Δ. Στραφεῖτε πρὸς τὴν ἀνατολή.

- *Ὑποκλίνεται καὶ εὔχεται:*

Διότι ἐσύ, Θεῖε Πατέρα μας, εἶσαι ὁ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, ὄχι μόνον σ' αὐτὸν τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ καὶ στὸν μέλλοντα· δίπλα σου στέκονται χίλιες χιλιάδες καὶ μύριες μυριάδες στρατειές ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων· δίπλα σου στέκονται τὰ δύο τιμιώτατά σου ζῶα, τὰ πολυόμματα χερουβεὶμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα σεραφείμ, τὰ ὁποῖα μὲ τὶς δύο πτέρυγες καλύπτουν τὰ πρόσωπα καὶ μὲ τὶς ἄλλες δύο τὰ πόδια καὶ μὲ τὶς ἄλλες δύο ἵπτανται καὶ κραυγάζουν τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο μὲ ἀκατάπαυστα στόματα καὶ ἀσίγητες θεολογίες τὸν ἐπινίκιο καὶ τρισάγιον ὕμνο, ψάλλοντας, βοῶντας, δοξολογῶντας, κραυγάζοντας καὶ λέγοντας στὴν μεγαλοπρεπῆ σου δόξα:

«Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς ἁγίας σου δόξης»,

πάντοτε μὲν ὅλα σὲ ἁγιάζουν, ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλα ὅσα σὲ ἁγιάζουν δέξου, Δέσποτα Κύριε, καὶ τὸν δικό μας ἁγιασμό, τὸν ὁποῖον σοῦ ἀπευθύνουμε μαζὺ μὲ τὸν δικό τους, ὑμνῶντας καὶ λέγοντας·

Λ. **Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς ἁγίας σου δόξης.**

- **Σφραγίζοντας τὰ ἅγια λέγει:**

Διότι πράγματι, πλήρης εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς ἁγίας σου δόξας, διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·
✠ **πλήρωσε, ὁ Θεός, καὶ αὐτὴν τὴν θυσία μὲ τὴν εὐλογία σου διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος·** διότι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος καὶ Θεὸς καὶ παμβασιλέας ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὴν νύχτα κατὰ τὴν ὁποίαν παρέδιδε τὸν ἑαυτό του ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ ὑφίστατο τὸν σαρκικὸ θάνατο ὑπὲρ ὅλων μας,

ἀφοῦ κάθισε στὸ τραπέζι μαζὺ μὲ τοὺς ἁγίους μαθητὲς καὶ ἀποστόλους του, λαμβάνοντας ἄρτο μὲ τὰ ἅγια καὶ ἄχραντα καὶ ἄμμωμα χέρια του, στρέφοντας τὸ βλέμμα στὸν οὐρανὸ καὶ δείχνοντάς τον σ’ ἐσένα τὸν Θεὸ καὶ Πατέρα,

ἀφοῦ ✠ Σὲ εὐχαρίστησε, ✠ τὸν εὐλόγησε, ✠ τὸν ἁγίασε, ✠ τὸν ἔκοψε, καὶ τὸν μοίρασε στοὺς ἁγίους καὶ μακαρίους μαθητὲς καὶ ἀποστόλους του λέγοντας:

Ι. **Λάβετε, φάγετε,** (Δ. Ἐκτείνατε).

Ι. **τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον καὶ διαδιδόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.**

Λ. Ἀμήν.

Ὁμοίως, μετὰ τὸ δεῖπνο, λαμβάνοντας καὶ τὸ ποτήριο καὶ ἀναμειγνύοντας κρασὶ καὶ νερό, στρέφοντας τὸ βλέμμα στὸν οὐρανὸ καὶ δείχνοντάς το σ’ ἐσένα τὸν Θεὸ καὶ Πατέρα, ✠ ἀφοῦ Σὲ εὐχαρίστησε, ✠ τὸ εὐλόγησε, ✠ τὸ ἁγίασε, ✠ τὸ γέμισε μὲ Πνεῦμα Ἅγιο, καὶ τὸ μετέδωσε στοὺς ἁγίους καὶ μακαρίους μαθητὲς καὶ ἀποστόλους του λέγοντας:

Ι. **Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες,** (Δ. Καὶ πάλιν ἐκτείνατε).

Ι. **Τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.** Λ. Ἀμήν.

Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμήν ἀνάμνησιν· ὁσάκις γὰρ ἐὰν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, πίνητε δὲ καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο, τὸν ἐμὸν θάνατον καταγγέλλετε καὶ τὴν ἐμὴν ἀνάστασιν καὶ ἀνάληψιν ὁμολογεῖτε, ἄχρις οὗ ἐὰν ἔλθω.

Τὸν θάνατο, Θεῖε Πατέρα μας, Δέσποτα Κύριε Παντοκράτορα, ἐπουράνιε βασιλέα μας, τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καταγγέλλοντας καὶ τὴν τριήμερη καὶ μακαρία του ἐκ νεκρῶν ἀνάσταση ὁμολογῶντας, καὶ τὴν ἀνάληψη στοὺς οὐρανούς, καὶ τὴν ἐκ δεξιῶν ἐσοῦ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καθέδρα, καὶ τὴν δευτέρα καὶ φρικτὴ καὶ φοβερὴ αὐτοῦ παρουσία δεχόμενοι, κατὰ τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ ἔλθει γιὰ νὰ κρίνει ζῶντες καὶ νεκροὺς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ νὰ ἀποδώσει στὸν κάθε ἕναν σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του,

✠ σ’ ἐσένα προθέτουμε ἐνώπιόν σου ἀπὸ τὰ δικά σου δῶρα·

καὶ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμε, φιλάνθρωπε ἀγαθέ, **ἐξαπόστειλε** ἀπὸ τὸ ἅγιο ὕψος σου, ἀπὸ τὸ ἕτοιμο κατοικητήριό σου, ἀπὸ τοὺς ἀπεριγράπτους κόλπους σου, αὐτόν τὸν Παράκλητον, **τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας**, τὸ ἅγιο, τὸ κύριο, τὸ ζωοποιό,

ποὺ μίλησε διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων, τὸ πανταχοῦ παρὸν καὶ τὰ πάντα πληροῦν, ποὺ ἐνεργεῖ αὐτεξουσίως καὶ ὄχι διακονικῶς, σὲ ὅσους θέλει τὸν ἁγιασμό, μὲ τὴν δική σου εὐδοκία, τὸ ἁπλὸ ὡς πρὸς τὴν φύση, τὸ πολυμερὲς κατὰ τὴν ἐνέργεια, τὴν πηγὴ τῶν θείων χαρισμάτων, τὸ ὁμοούσιο μ' ἐσένα, τὸ ἐκπορευόμενον ἀπὸ ἐσένα, τὸ σύνθρονο τῆς Βασιλείας σου καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·

στρέψε τὸ βλέμμα Σου ἐπάνω μας καὶ ἐξαπόστειλε ✠ **ἐπὶ τοὺς ἄρτους τούτους** καὶ ✠ **ἐπὶ τὸ ποτήριο τοῦτο** τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον, γιὰ νὰ τὰ ἁγιάσει καὶ νὰ τὰ φέρει σὲ τελείωση, ὡς παντοδύναμος Θεός,

καὶ ✠ νὰ κάνει τὸν μὲν ἄρτο σῶμα,

Λ. Ἀμήν.

Ι. ✠ **τὸ δὲ ποτήριο αἷμα τῆς καινῆς διαθήκης αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος καὶ παμβασιλέως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·**

Λ. Ἀμήν.

Ι. γιὰ νὰ ὁδηγήσουν ὅλους ἐμᾶς ποὺ μεταλαμβάνουμε ἀπὸ αὐτά, σὲ πίστη, σὲ νήψη, σὲ ἴαση, σὲ σωφροσύνη, σὲ ἁγιασμό, σὲ ἀνακαίνιση ψυχῆς, σώματος καὶ πνεύματος, σὲ κοινωνία μακαριότητος αἰωνίας ζωῆς καὶ ἀφθαρσίας, σὲ δοξολογία τοῦ παναγίου σου Ὀνόματος, σὲ ἄφεση ἁμαρτιῶν,

οὕτως ὥστε καὶ σ' αὐτὸ καθὼς καὶ στὰ πάντα νὰ δοξάζεται καὶ νὰ ὑμνεῖται καὶ νὰ ἁγιάζεται τὸ πανάγιο καὶ ἔντιμο καὶ δοξασμένο σου Ὄνομα, μαζὺ μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Λ. Ὅπως ἦταν καὶ εἶναι καὶ θὰ εἶναι σὲ γενεὰ καὶ γενεὰ καὶ σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ἡ Κυριακὴ Προσευχή

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Προσευχηθεῖτε.

Λ. Κύριε, ἐλέησον.

Ι. Θεέ, φωτὸς γεννήτορα, ζωῆς ἀρχηγέ, χάριτος ποιητά, αἰώνων θεμελιωτά, γνώσεως δωρητά, Σοφίας θησαυρέ, ἁγιωσύνης διδάσκαλε, εὐχῶν καθαρῶν δοχεῦ, ψυχῆς εὐεργέτα, Σὺ ποὺ παρέχεις στοὺς ὀλιγοψύχους ποὺ πιστεύουν σ' ἐσένα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπιθυμοῦν νὰ δοῦν οἱ ἄγγελοι· Σὺ ποὺ μᾶς ἀνέβασες ἀπὸ τὴν ἄβυσσο στὸ φῶς καὶ μᾶς ἔδωσες ἀπὸ θάνατο ζωή· Σὺ ποὺ μᾶς χάρισες ἀπὸ δουλεία ἐλευθερία καὶ διέλυσες τὸ ἐντὸς ἡμῶν σκότος τῆς ἁμαρτίας διὰ τῆς παρουσίας τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ· αὐτὸς καὶ τώρα, Θεῖε Πατέρα μας, διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ παναγίου σου Πνεύματος, φώτισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας μας ὥστε νὰ μεταλάβουμε ἀκατακρίτως τῆς ἀθάνατης καὶ ἐπουρανίας αὐτῆς τροφῆς καὶ ἁγίασέ μας ὁλόκληρους, ψυχῇ, σώματι καὶ πνεύματι,

ὥστε μαζὺ μὲ τοὺς ἁγίους σου μαθητὲς καὶ ἀποστόλους νὰ σοῦ ἀπευθύνουμε τὴν προσευχὴ αὐτήν, τό: «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...».

Ἀξίωσέ μας λοιπόν, δέσποτα φιλάνθρωπε Κύριε, μὲ παρρησία, ἀκατακρίτως, μὲ καθαρὴ καρδιά, ψυχὴ φωτισμένη, ἀνεπαίσχυντο πρόσωπο, ἁγιασμένα χείλη, νὰ τολμᾶμε νὰ ἐπικαλούμασθε Ἐσένα τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἅγιο Θεὸ Πατέρα καὶ νὰ λέγουμε·

Λ. Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου καὶ τὸ Πνεῦμα σου τὸ Ἅγιον, γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ι. Ναί, Κύριε, Θεῖε Πατέρα μας, μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· διότι γνωρίζει ἡ μεγάλη σου εὐσπλαχνία ὅτι δὲν ἀντέχουμε νὰ ὑπομένουμε, λόγῳ τῆς πολλῆς μας ἀσθενείας· ἀλλά κάνε, μαζὺ μὲ τὸν πειρασμό, νὰ ἔχουμε καὶ τὴν ἔκβαση, τὸ νὰ μποροῦμε δηλαδὴ νὰ ὑπομένουμε·

διότι σὺ μᾶς ἔδωσες ἐξουσία νὰ πατοῦμε ἐπάνω σὲ ὄφεις καὶ σκορπιοὺς καὶ ἐπάνω σὲ ὅλη τὴν δύναμη τοῦ ἐχθροῦ,

ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Κεφαλοκλισία

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Ἂς κλίνουμε τὶς κεφαλές μας στὸν Θεό.

Λ. Σ' Ἐσένα, Κύριε.

Ι. Θεῖε Πατέρα μας, Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, ὁ καθήμενος ἐπάνω στὰ χερουβεὶμ καὶ δοξαζόμενος ἀπὸ τὰ σεραφείμ, ποὺ ἔφτιαξες τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τὰ ὕδατα καὶ τὸν διακόσμησες μὲ τοὺς χοροὺς τῶν ἀστέρων καὶ συνέστησες στὰ ὕψιστα ἀσώματες στρατειὲς ἀγγέλων γιὰ ἀέναες δοξολογίες·

σ᾽ ἐσένα κλίνουμε τὸν αὐχένα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας, ὡς ἔνδειξη ὑποταγῆς ἐν ἀγάπῃ καὶ σεβασμῷ, καὶ σὲ παρακαλοῦμε, διῶξε τὶς σκοτοειδεῖς ἐφόδους τῆς ἁμαρτίας ἀπὸ τὴν διάνοιά μας καὶ καταφαίδρυνε τὸν νοῦ μας μὲ τὶς θεοειδεῖς αὐγὲς τοῦ ἁγίου Σου Πνεύματος,

ὥστε, πληθυνόμενοι ὡς πρὸς τὴν Γνώση Σου, νὰ μετέχουμε ἐπαξίως τῶν προκειμένων ἀγαθῶν, τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συγχωρῶντας σ᾽ ἐμᾶς κάθε εἶδος ἁμαρτιῶν, λόγῳ τῆς μεγάλης σου καὶ ἀνεξιχνίαστης ἀγαθότητος·

μὲ τὴν χάρη καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μὲ τὸν ὁποῖον σὲ σένα ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Ὕψωση ~ Μελισμός ~ Ἕνωση ~ Μετάληψη

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Μὲ σεβασμὸ Θεοῦ ἂς προσέξουμε.

- **Ὑψώνει τὴν προσφορὰ λέγοντας:**

Ι. Ἅγιε, Ὕψιστε, Φοβερέ, ὁ ἀναπαυόμενος στοὺς ἁγίους, Θεῖε Πατέρα μας, ἁγίασέ μας διὰ τοῦ λόγου τῆς χάριτός Σου καὶ διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ παναγίου σου Πνεύματος· διότι σὺ εἶπες, Δέσποτα: **«Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν»**.

Ἀκατάληπτε Θεὲ Λόγε, ὁμοούσιε, συναΐδιε καὶ συνάναρχε μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, δέξου τὸν ἀκήρατον ὕμνο ποὺ σοῦ ἀναπέμπω καὶ ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἐλάχιστος ὑπηρέτης Σου βοῶντας καὶ λέγοντας μὲ τὰ ἀδύναμα χείλη μου: **Τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις**.

Λ. **Εἷς Πατήρ ἅγιος, εἷς Υἱὸς ἅγιος, ἓν Πνεῦμα ἅγιον εἰς ἑνότητα Πνεύματος ἁγίου· ἀμήν**.

Προσευχόμασθε ἰδιαιτέρως ὑπὲρ...

Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον. Κύριε, ἐλέησον.

Ι. ✠ Ὁ Κύριος μὲ ὅλους σας.

Λ. Καὶ μὲ τὸ πνεῦμα σου.

Δ. Ἄρχισε.

- **Ι. Θραύει τὸν ἄρτο καὶ λέγει τὸν Ψαλμὸ 150:**

Ψαλμός 150

Αἰνεῖτε τὸν Θεόν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Ἀλληλούϊα.

- **Καὶ μελίζει λέγοντας στοὺς παρόντες:**

Ὁ Κύριος νὰ εὐλογήσει καὶ νὰ ἁγιάσει καὶ νὰ συνδιακονήσει διὰ τῆς μελίσεως τῶν ἁγίων καὶ ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν του μυστηρίων, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ι. Κελεύετε.

Λ. Το πνεῦμα τὸ ἅγιο κελεύει καὶ ἁγιάζει.

- **Ρίχνει τὸ ἅγιο σῶμα στὸ ποτήριον λέγοντας:**

Ἰδοὺ ἡγίασται καὶ τετελείωται καὶ γέγονεν εἰς σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ διαδίδονται τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις.

Λ. **Εἷς Πατὴρ ἅγιος, εἷς Υἱὸς ἅγιος, ἓν Πνεῦμα ἅγιον· ἀμήν.** (τρίς).

Ι. ✠ Ὁ Κύριος μὲ ὅλους σας.

Λ. Καὶ μὲ τὸ πνεῦμα σου.

Ι. Αὐτός εὐλόγησε, αὐτὸς ἁγίασε, αὐτὸς ἐτελείωσε, αὐτὸς καὶ μεταδίδει εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ εἰς ζωήν αἰώνιον.

- **Καὶ μεταλαμβάνει λέγοντας τὴν Εὐχή:**

Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σέ, ὁ Θεός.

Ι. Ἀδελφοί μου, προσέλθετε.

- **Κατὰ τὴν μετάληψη κλήρου καὶ λαοῦ:**

Σῶμα ἅγιον καὶ Αἷμα τίμιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

- **Κατόπιν ὑψώνει τὸ Δισκοπότηρο καὶ λέγει:**

Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ Θεός, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου, καὶ ἡ βασιλεία σου διαμένει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εὐχαριστία

(Μετά τὴν ὁλοκλήρωση τῆς μεταλήψεως)

Δ. Ἂς σταθοῦμε γιὰ προσευχή.

Ι. ✠ Εἰρήνη σὲ ὅλους.

Λ. Καὶ στὸ πνεῦμα σου.

Δ. Ἂς προσευχηθοῦμε.

Σὲ εὐχαριστοῦμε, Δέσποτα, Θεῖε Πατέρα μας, γιὰ τὴν μετάληψη τῶν ἁγίων, ἀχράντων, ἀθανάτων καὶ ἐπουρανίων σου μυστηρίων, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔδωσες γιὰ εὐεργεσία καὶ ἁγιασμὸ καὶ σωτηρία τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν·

καὶ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμε, φιλάνθρωπε, ἀγαθὲ Κύριε, χάρισέ μας τὴν **κοινωνία τοῦ ἁγίου σώματος καὶ τοῦ τιμίου αἵματος τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ** σὲ πίστη ἀκαταίσχυντη, σὲ ἀγάπη ἀνυπόκριτη, σὲ πλησμονὴ θεοσεβείας, σὲ ἀποτροπὴ κάθε ἐναντιώσεως, σὲ περιποίηση τῶν ἐντολῶν σου, σὲ ἐφόδιο αἰωνίας ζωῆς, σὲ εὐπρόσδεκτη ἀπολογία ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ σου,

διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μὲ τὸν ὁποῖον σὲ σένα ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, μαζὺ μὲ τὸ πανάγιο καὶ ἀγαθὸ καὶ ζωοποιό σου Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Κεφαλοκλισία ~ Ἀπόλυση

Δ. Τὶς κεφαλές σας κλίνατε γιὰ τὶς εὐλογίες.

- **Στρέφεται πρὸς τὸν λαὸ λέγοντας:**

Ἰησοῦ Χριστὲ Ἐμμανουήλ, Λόγε τοῦ Θεοῦ, Βασιλέα μέγιστε καὶ συνάναρχε μὲ τὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος σκύλευσες τὸν ᾅδη μὲ τὴν ἐξουσία σου καὶ πάτησες τὸν θάνατο καὶ ἔδεσες μὲ δεσμὰ τὸν ἰσχυρὸ καὶ ἀνέστησες τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ τὸν τάφο μὲ τὴν θεουργική σου δύναμη καὶ τὴν φωτιστικὴ αἴγλη τῆς ἀρρήτου θεότητός σου·

αὐτός, δέσποτα, διὰ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἀχράντου σου σώματος καὶ τοῦ τιμίου σου αἵματος ἐξαπόστειλε τὴν ἀόρατη δεξιά σου, τὴν γεμάτη εὐλογίες, καὶ ὅλους ἐμᾶς εὐλόγησε, οἰκτίρησε, ἐνδυνάμωσε μὲ τὴν θεϊκή σου δύναμη καὶ ἀφαίρεσε ἀπὸ ἐμᾶς τὴν ὅποια τάση γιὰ κακόηθες καί ἐφάμαρτο ἔργο· φώτισε τοὺς νοητούς μας ὀφθαλμοὺς μὲ τὸ φῶς σου καὶ διαφύλαξέ μας ἀπὸ τὴν περικείμενη ζοφερὴ ἀνομία· ἔνταξέ μας στὸν παμμακάριστο σύλλογο ἐκείνων ποὺ σοῦ προσφέρουν εὐαρέσκεια·

διότι δι’ ἐσοῦ, καὶ μαζὺ μ’ ἐσένα στὸν Πατέρα καὶ στὸ Πανάγιο Πνεῦμα, ἁρμόζει κάθε ὕμνος, τιμή, ἐξουσία, προσκύνηση καὶ εὐχαριστία, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν.

Δ. Πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

Λ. Ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Ι. Ἡ ✠ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, ἡ ✠ χάρις τοῦ Υἱοῦ, Κυρίου καὶ Ἀδελφοῦ μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ✠ κοινωνία καὶ ἡ δωρεὰ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἂς εἶναι μὲ ὅλους μας, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

Λ. Ἀμήν. Ἂς εἶναι τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένο.

❧

Ἱστορικὸ ἀναθεωρήσεων / ἐκδόσεων

v1: Πρώτη ἔκδοση, κατόπιν ἀναθεωρήσεως τοῦ ἀρχαίου τυπικοῦ.

v2: Δεύτερη ἔκδοση μὲ λίγες μικρὲς διορθώσεις καὶ μία προσθήκη:

σελ. 31, στὴν πρώτη προσευχὴ οἱ λέξεις: *προστατευόμενες, δύνανται, ἐκτελοῦν, κυλοῦν*, διορθώθηκαν σέ: *προστατευόμενοι, δυνάμεθα, ἐκτελοῦμε κυλοῦμε,* ὥστε νὰ ἀφοροῦν στὸ πρῶτο πληθ. πρόσωπο.

σελ. 35. Στὸ τέλος τῶν προσευχῶν, προστέθηκε ἐπίκληση τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας.

σελ. 35. Μετὰ τὴν ἀπόλυση τῶν κατηχουμένων, προστέθηκε ἡ ἀπόλυση τῶν μὴ προτιθεμένων νὰ μεταλάβουν.

σελ. 39. Στὴν εὐχὴ τοῦ ἀσπασμοῦ, ἡ φράση: *μὲ ἕνα πνεῦμα* διορθώθηκε σέ: *μὲ μία ψυχή*, ἀφοῦ ἀμέσως παρακάτω ἀναφέρεται ἡ φράση: *ὡς ἕνα σῶμα καὶ ἕνα πνεῦμα.*

V3: σελ. 33. Στὴν πρώτη προσευχὴ αὐτῆς τῆς σελίδος, ἡ φράση: *νὰ δύνανται νὰ σὲ εὐχαριστοῦν καὶ νὰ ἀναζητοῦν*, διορθώθηκε σέ: *νὰ μποροῦμε νὰ Σὲ εὐχαριστοῦμε καὶ νὰ ἀναζητοῦμε.*

Σελ. 43. Οἱ φράσεις: *νὰ σοῦ ὁμολογοῦμε... σ' Ἐσένα... σ' Ἐσένα* διορθώθηκαν σέ: *νὰ σὲ ὁμολογοῦμε... Ἐσένα... Ἐσένα.*

σελ. 46. Στὸν Χαιρετισμὸ πρὸς τὴν Θεοτόκο προστέθηκε ὁ ὕμνος «Ἄξιον ἐστὶν» ὡς ἀπάντηση τοῦ λαοῦ.

σελ. 47 Στὴν ἀρχὴ τῆς συνεχείας τῆς Ἁγίας Ἀναφορᾶς προστέθηκε ἡ προσφώνηση: *Θεῖε Πατέρα μας*, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἀπολύτως σαφὲς σὲ ποιὸν ἀπευθυνόμασθε, ἀφοῦ ἀμέσως προηγουμένως ἔχει παρεμβληθεῖ ὁ χαιρετισμὸς πρὸς τὴν Θεοτόκο.